

P

Kinderen uit beeld verdwenen?

28 april 2014
14u-16u
Vlaams Parlement
Zaal De Schelp

Livestream: <http://www.ustream.tv/channel/kinderen-uit-beeld-verdwenen-streaming>

‘Het was vooral wennen aan de camera, maar ook omdat ik niet wist hoe het ging verlopen en zo. Ik had ook heel veel stress, omdat ik bang was dat ik heel anders ging doen.’ (Leslie, 12 jaar)

Kinderen en jongeren komen in beeld in verschillende media: ze nemen deel aan documentaires en reality-tv, hun verhalen verschijnen in kranten, tijdschriften en online. Zo krijgen ze een stem en de buitenwereld krijgt inkijk in hun leefwereld. Maar hoe vanzelfsprekend is dit? Welke rol spelen journalisten, programmamakers en nieuwsmakers hierbij?

De Privacycommissie en het Kinderrechtencommissariaat hechten veel belang aan de rechten van kinderen in en door de media. Daarom organiseren we op 28 april de sessie ‘Kinderen uit beeld verdwenen?’ in het Vlaams Parlement.

Kinderen nemen deel aan media

Kinderen en jongeren krijgen een belangrijke plaats in programma’s of nieuwsberichten. Meestal zijn dat leuke of zinvolle ervaringen doordat journalisten en programmamakers hun verhaal met respect registreren. Of omdat ze hun droom waarmaken door even in de belangstelling te staan.

Jammer genoeg voelen niet alle kinderen en jongeren zich fair behandeld door de media. Omdat ze bijvoorbeeld bij problemen van volwassenen onbedoeld mee in beeld komen. Of omdat media hun privacy publiek te grabbel gooien. Of omdat kinderen en jongeren overdonderd worden door (negatieve) reacties na de media-aandacht.

Kinderen tevreden laten terugkijken

Handvaten voor media

Om ervoor te zorgen dat kinderen en jongeren niet teleurgesteld of gefrustreerd terugkijken op hun medewerking aan een programma of berichtgeving maakt het Kinderrechtencommissariaat samen met De Raad voor journalistiek een brochure. Het zijn aandachtspunten voor programmamakers en journalisten. Ze lijken op het eerste gezicht evident, maar de praktijk leert ons dat de regels niet altijd even zorgvuldig toegepast worden.

Dring er bij de kinderen en jongeren op aan dat ze hun naaste omgeving op de hoogte brengen van hun medewerking.

Het kan heel confronterend zijn voor familie en vrienden om verrast te worden door hun getuigenis in een publicatie, interview of programma.

Geef aan dat de kinderen of jongeren niet verplicht zijn om mee te doen en dat ze dus op elk moment mogen stoppen of aanpassingen vragen.

'De programmamaakster zei: "Als je met iets niet akkoord bent, dan heb ik liever dat je dat zegt. Weet dat we dat misschien kunnen aanpassen, misschien kunnen we dat niet in beeld brengen." Bij sommige gesprekken heb ik dan wel gezegd dat ik dat er liever niet in wou. Of ik ben niet zo zeker van dat stuk en zo.' (Lars, 12 jaar)

Recht op vergetelheid en privacy

Journalisten en programmamakers hebben natuurlijk het recht en zelfs de plicht om het publiek waarheidsgetrouw, fair en onafhankelijk te berichten over thema's met maatschappelijk belang. Op voorwaarde dat er respect is voor het privéleven en de menselijke waardigheid. Wanneer kinderen en jongeren in een reportage komen, wordt deze evenwichtsoefening nog delicaat, niet in het minst om de sporen die de reportage nalaat op korte én langere termijn.

Licht kinderen en jongeren ook in wanneer het programma of de reportage heruitgezonden wordt.

Geef aan of het programma of artikel raadpleegbaar blijft op het internet. En maak daar afspraken over op langere termijn. Breng hun heden en toekomst niet in het gedrang. Zeker kinderen en jongeren hebben recht op vergetelheid.

Jongeren onder maatregel hun verhaal laten doen?

Artikel 433bis van het Strafwetboek verbiedt kinderen of jongeren die onder een maatregel van de jeugdrechter staan, herkenbaar in beeld te brengen.

Interpretatie publicatieverbod

Het verbod betekent niet dat alle kinderen en jongeren onder een maatregel altijd onherkenbaar in beeld moeten komen. Om positieve verhalen van die kinderen en jongeren te brengen, is het toch mogelijk ze herkenbaar in beeld te brengen als er geen enkele verwijzing is naar de maatregel of de context van de jeugdbescherming.

Afwijking toestaan door jeugdrechter?

Het Kinderrechtencommissariaat stelt het publicatieverbod als principe niet in vraag. Een adequaat beschermingsmechanisme is noodzakelijk. Het Kinderrechtencommissariaat vraagt een strenger vervolgingsbeleid bij wetsovertredingen.

Soms vinden jongeren het publicatieverbod zelf oneerlijk. Het weerhoudt ze om hun verhaal te brengen zoals zij dat willen. Daarom pleit het Kinderrechtencommissariaat ervoor dat jongeren hierover in gesprek kunnen gaan met hun jeugdrechter. Daarvoor is een wetswijziging nodig zodat het mogelijk wordt dat de jeugdrechter in gesprek met de jongeren en zijn omgeving het absolute publicatieverbod kan milderen.

Media beïnvloeden zelfwaardering kinderen

Laat het voor de media een incentive zijn om omzichtig om te gaan met hoe ze kinderen en jongeren afspiegelt in de media. Uit de recente studie van het Kenniscentrum Kinderrechten, op basis van cijfers van het Jeugdonderzoeksplatform, blijkt dat er een

verband bestaat tussen de beelden die kinderen en jongeren in de media zien en hun zelfwaardering.

'Wie beelden ziet van kinderen en jongeren die een misdrijf plegen, heeft een lagere zelfwaardering, zo toont onze studie. Beelden van kinderen en jongeren die met hun vrienden leuke dingen doen, zijn gelinkt aan een hogere zelfwaardering. Hoewel invloeden uit de directe omgeving van kinderen en jongeren nog steeds veel belangrijker zijn voor hun zelfwaardering dan mediabeelden, tonen deze resultaten dat de invloed van de media alleszins niet onderschat kunnen worden. De media bouwen mee aan een sociaal klimaat dat percepties en ideeën over kinderen en jongeren, en dus ook gedrag naar kinderen en jongeren toe, bepaalt. In die zin zorgen mediabeelden mee voor een subtiel en onbewust proces dat het algemeen welzijn van kinderen en jongeren kan beïnvloeden.' (Hanne Op de Beeck, Kenniscentrum Kinderrechten)

Vragen?

Hilde Cnudde, communicatieadviseur Kinderrechtencommissariaat

hilde.cnudde@vlaamsparlement.be

Mobiel: 0473-98 04 09 – Secr.: 02-552 98 00

Eva Wiertz, communicatieverantwoordelijke Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer

eva.wiertz@privacycommission.be

Mobiel: 0473-85 15 97

Vlaams Kinderrechtencommissariaat

Elke dag krijgt het **Vlaams Kinderrechtencommissariaat** signalen van kinderen, jongeren en professionals. We bemiddelen, onderzoeken klachten en adviseren het beleid. Altijd met het oog op de goede naleving en toepassing van kinderrechten in Vlaanderen.

Het Kinderrechtencommissariaat is de Vlaamse pleitbezorger van kinderrechten opgericht door het Vlaams Parlement.

www.kinderrechtencommissariaat.be

www.youtube.com/user/Kinderrechtencom

Volg of reageer via #uitbeeld en @KRCommissaris

Livestreaming van de volledige sessie door C.H.I.P.S. vzw.

<http://www.ustream.tv/channel/kinderen-uit-beeld-verdwenen-streaming>

Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (CBPL)

De CBPL, beter gekend als Privacycommissie, zorgt ervoor dat persoonsgegevens zorgvuldig worden gebruikt en beveiligd, en dat uw privacy ook in de toekomst gewaarborgd blijft.

Met haar 'ik beslis'-project wil de Privacycommissie kinderen en jongeren bewust maken van de impact van nieuwe technologieën op privacy. De focus ligt daarbij op informeren en hen op basis van die informatie zelf laten beslissen.

<http://www.privacycommission.be/nl>

<http://www.ikbeslis.be>